

RAPORT

**SERVICIUL DE ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGICĂ
NISPORENI DIN CADRUL DIRECȚIEI ÎNVĂȚĂMÂNT
TINERET ȘI SPORT NISPORENI**

2019

Serviciul de Asistență Psihopedagogică Nisporeni este creat prin Decizia nr. 5/14 din data 06 decembrie 2012 a Consiliului Raional Nisporeni. Are ca scop implementării Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.523 din 11.07.2011 , Regulamentului cu privire la organizarea educației incluzive în instituțiile de învățământ general, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr.739 din 15.08.2011

Obiectivele Serviciului sunt:

- ▶ Evaluarea complexă a dezvoltării copiilor și identificarea timpurie a necesităților specifice ale acestora;
- ▶ Reevaluarea dezvoltării copilului cu cerințe educaționale speciale;
- ▶ Acordarea asistenței psihopedagogice copilului și familiei acestuia;
- ▶ Oferirea asistenței metodologice cadrelor didactice, cadrelor didactice de sprijin, psihologilor, altor specialiști în lucrul cu copiii cu cerințe educaționale speciale sau copiii în situație de risc din sistemul de învățământ preșcolar, primar și secundar general și administrației publice locale;
- ▶ Monitorizarea integrării sociale a copiilor dezinstituționalizați din sistemul rezidențial;
- ▶ Implementarea programelor de suport în primii ani de viață a copiilor cu necesități speciale
- ▶ Crearea în instituțiile educaționale din raion a serviciilor de suport (CDS, CREI)

La evidența Serviciului de Asistență Psihopedagogică la finele anului 2019 au fost înregistrați 216 copii cu nevoi speciale, dintre care 50 cu grad de dizabilitate. Prin procesul de evaluarea/reevaluarea a copilului, a fost posibil identificarea cerințelor educaționale speciale și recomandarea programelor de suport educațional (Centru de resurse educaționale incluzive, cadrul didactic de sprijin, plan educațional individualizat), servicii de suport specific (serviciile SAP asistență/consiliere psihologică, logopedică, educațională, ocupațională, etc.)

În cadrul raionului Nisporeni își desfășoară activitatea 20 de centre de resurse educaționale inclusive (1centru în instituție preșcolară) în care activează câte un cadru didactic de sprijin. Aceste centre dezvoltă și realizează diferite programe de asistență, având drept scop facilitarea incluziunii educaționale a copiilor cu CES și abilitarea lor pentru viața independentă, prin:

- planificarea și realizarea activităților de suport educațional pentru copiii cu cerințe educaționale speciale;
- asigurarea coordonării tuturor intervențiilor de sprijin și crearea condițiilor pentru desfășurarea activităților de suport cu copiii;
- organizarea activităților comune cu copiii de promovare a drepturilor copiilor și de pledare pentru educația incluzivă;
- furnizarea asistenței metodologice cadrelor didactice și nedidactice implicate în lucrul cu copiii cu CES;
- desfășurarea programelor de informare și sensibilizare comunitară privind beneficiile EI.

Pentru echipa Serviciului de Asistență Psihopedagogică anul 2019 a fost un an fructuos în care au fost consolidate abilitățile individuale și de echipă, au crescut competențele, experiența și cunoștințele membrilor. Am muncit enorm ca fiecărui copil să i se respecte dreptul la educație de calitate în medii

comune. Pe lângă procesul de evaluare/reevaluare au fost acordate servicii de asistență psihopedagogică prezentate în tabelul următor:

ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGICĂ (activități directe pentru beneficiari):

Asistență psihopedagogică											
Grup țintă	Asistență psihologică		Asistență logopedică		Asistență psihopedagogică		Asistență educațională (pedagog)		Alte forme (de ex: kinetoterapeutică)		
	Consiliere psihologică		Activități de sprijin și dezvoltare		Activități de compensare/ameliorare și dezvoltare a limbajului și a comunicării		Activități compensatorii (psihomotricitate, dezvoltare auditivă, cognitivă, comunicare)		Activități cognitive, suport educațional		
	individuală	de grup	Număr de copii	Număr ședințe	individuală	de grup	individuală	de grup	individuală	de grup	
Copii din instituții de educație timpurie	4 copii/ 8 ședințe	1/1 ședință	4 copii	10 ședințe	45 copii/ 168 ședințe	2/ 4 ședințe	14 copii/ 24 ședințe	0	1 copii/ 3 ședințe	0	7 copii/ 35 ședințe
Copii din instituții de învățământ primar și secundar general	41 copii/ 80 ședințe	2 / 7 ședințe	6 copii	18 ședințe	15 copii/ 48 ședințe	2/ 3 ședințe	37 copii/ 78 ședințe	1 / 4 ședințe	13 copii/ 29 ședințe	0	9 copii/ 45 ședințe
Părinți	28 părinți /1 ședință	0	0	0	60 părinți/ 112 ședințe	2/ 5 ședințe	49 părinți/ 84 ședințe	3 / 3 ședințe	12 părinți/ 24 ședințe	0	22 părinți/ 88 ședințe

Dificultăți/impedimente în organizarea și desfășurarea asistenței psihopedagogice

- număr mare de solicitări;
- timp restrâns;
- lipsa specialiștilor în instituțiile de educație timpurie și învățământ primar și secundar general (psihologi, psihopedagogi, logopezi);
- interesul scăzut a părinților față de procesului educațional;

Ca indicatori de progress conform HG nr 723 din 08.09.2017, specialiștii Serviciului de Asistență Psihopedagogică demonstrează flexibilitate și interes pentru diferite proiecte educaționale, având scop asigurarea accesului copiilor cu nevoi la servicii de educație timpurie antepreșcolară.

Urmare implementării în raionul Nisporeni a Proiectului „Sporirea accesului copiilor cu necesități speciale la servicii comunitare de suport și educație în primii ani de viață”, în instituțiile de educație timpurie din localitățile raionului și-au început activitatea un șir de programe educaționale:

- *Programul „Mellow Parenting”*
- *Programul Portage pentru primii ani de viață*
- *Programul „Comunicarea prin muzică” sau meloterapia*
- *Limbajul Makaton.*

Proiectul este implementat de AO „Parteneriate Pentru Fiecare Copil” / PPFC, în colaborare cu consorțiul format din Organizațiile MellowParenting și HealthProm din Marea Britanie, cu susținerea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerului Educației și a autorităților din cele 5 raioane beneficiare ale proiectului.

Obiectivul general al acestuia este de a asigura accesul copiilor cu necesități speciale, cu vârsta cuprinsă între 0-7 ani și familiilor acestora la programe de suport, dezvoltate în cadrul proiectului dat. Programele sunt orientate spre consolidarea capacităților părinților, profesioniștilor și oferirea acestei categorii de copii a celor mai bune oportunități pentru dezvoltarea în primii ani de viață a potențialului de care dispun.

Rezultate deosebite a obținut și implementarea programul Mellow Parenting (PMP), un program testat și evaluat, cu rezultate pozitive în stabilirea unor relații puternice între părinți și copilul lor. Acest program este foarte eficient cu copiii mici și s-a demonstrat că implementarea acestui program cu viitorii părinți oferă o structură propice pentru discutarea interacțiunilor părinte-copil și administrarea emoțiilor părinților.

În program au fost implicați 2 practicieni acreditați, care moderează activitățile celor 14 sesiuni și 2 îngrijitori, care se află cu copiii pe parcursul desfășurării activităților cu părinții.

Finanțarea ultimului grup Mellow Parenting s-a realizat din bugetul Consiliului raional, urmare desfășurării ședinței Consiliului raional din data de 11 iulie 2019, unde s-a alocat suma de 32200 lei.

În anul 2019 au beneficiat de acest program 8 mame cu copiii lor cu vârsta cuprinsă între 3 și 5 ani. Sesiunile programului s-au desfășurat în instituția de educație timpurie din comuna Brătuleni, raionul Nisporeni, în perioada 05 octombrie – 14 decembrie 2019.

Beneficiile programului

- ▶ Sporirea nivelului de încredere în propriile capacități și creșterea autostimei
- ▶ Reducerea comportamentului negativ la copii
- ▶ Dezvoltarea comportamentului pozitiv la părinți
- ▶ Reducerea certurilor, care, deseori, erau cauzate de comportamentul provocator al copiilor
- ▶ Reducerea nivelului de anxietate și depresiei la părinți

În acest an specialiștii SAP au avut posibilitatea de a fi instruiți în Atelierul „Asistența specialiștilor în recuperarea auditiv-verbală și includerea copiilor cu deficiențe de auz” organizate de CCF Moldova. Ca urmare instruirii, au fost organizate seminare metodologice în Gimnaziul Bărboieni și Grădinița „Andrieș” satul Șendreni, instituții în care au fost identificați copii cu deficiențe de auz.

Conform planificării anuale se pune un accent deosebit și pe acordarea serviciilor de consiliere și ghidare în carieră pentru elevii din instituțiile de învățământ. Prin activitățile de orientare profesională specialiștii SAP au încercat să evidențiez particularităților personale, intereselor și capacităților fiecărei persoane în scopul acordării ajutorului în alegerea rațională a profesiei, maximal corespunzătoare posibilităților ei individuale. Mai intens activitatea de orientare profesională a fost realizată în perioada aprilie - mai 2019, s-a acordat asistență vocațională pentru 175 de elevi din 6 instituții din raionul Nisporeni.

Un obiectiv important pentru care se depune efort este oferirea asistenței metodologice cadrelor didactice, cadrelor didactice de sprijin, tuturor actorilor implicați în procesul educațional este intens realizată. În acest an specialiștii din cadrul serviciului au acordat 138 ședințe de asistență metodologică.

Scopul asistenței metodologice este:

- ▶ consultarea și acordarea asistenței metodologice instituțiilor de învățământ de educație timpurie, primar și secundar general, comisiilor multidisciplinare din instituțiile de învățământ, cadrelor didactice/cadrelor didactice de sprijin, psihologilor, logopezilor, altor specialiști care

interacționează cu copilul, centrelor de resurse pentru educația incluzivă, familiilor, părinților sau reprezentanților legali ai copilului, autorităților publice locale.

- ▶ oferirea asistenței metodologice cadrelor didactice, comisiilor multidisciplinare din instituțiile de învățământ, educatorilor, părinților în prevenirea, corecția tulburărilor prezente în dezvoltarea cognitivă și comportamentală a copiilor.
- ▶ Asigurarea asistenței metodologice actorilor implicați în procesul educațional

Analiza SWOT a activității Serviciului de Asistență Psihopedagogică

Puncte tari în activitatea SAP

- Corespunderea mediului fizic conform standardelor (mobiliu în clasă, prezența rampelor, barelor de susținere, wc-lor adaptate cu acces asigurat pentru elevii cu probleme locomotorii) în 4 instituții de învățământ din raion: IP Gimnaziile Seliște, „Grigore Vieru” Iurceni, „Valeriu Bulicanu” Boldurești, „Alexandru cel Bun” Vărzărești
- Funcționalitatea a 20 CREI bine dotate care răspund necesităților copiilor cu cerințe educaționale speciale în instituțiile educaționale din raion
- Schimb de experiență și preluarea bunelor practici în domeniul incluziunii educaționale a copiilor.
- Identificarea copiilor cu nevoi speciale în baza aplicării Hotărârii de Guvern nr. 357 din 18.04.2018 cu referire la determinarea gradului de dizabilitate.
- Experiență dobândită a cadrelor didactice, urmare participării la formări continue, seminare și activități practice.
- Înregistrarea progreselor a 11 copii cu cerințe educaționale speciale și excluderea din categoria CES.
- Realizarea 100% a procesului de evaluare complexă/reevaluare a dezvoltării copilului, referiți către SAP în baza demersurilor managerilor școlari.
- Parteneriat eficient cu instituțiile de învățământ din raion/de educație timpurie
- Realizarea de către specialiștii SAP a seminarelor metodologice conform planului de activitate și la solicitarea conducătorilor instituțiilor de învățământ și de educație timpurie.
- Realizarea seminarului practic la nivel raional în IP Gimnaziul „V. Dumbavă” Ciorești cu cadrele didactice de sprijin.
- Formarea profesională a specialiștilor SAP în seminare teoretice și practice.
- Implementarea continuă a Programului Makaton, Comunicarea prin Muzică și Portage.
- Activitatea de parteneriat cu APL, Direcția de Asistență Socială și Protecție a Familiei, Comisariatul Raional de Poliție Nisporeni, Procuratura Raională, Judecătoria Nisporeni.
- Menționarea a două cadre didactice de sprijin din IP Gimnaziile Zberoaia și „V. Dumbavă” Ciorești în cadrul Galei Excelenței în Educație.
- Promovarea Serviciului de Asistență Psihopedagogică prin emisiuni televizate.

Puncte slabe:

- Fluctuația cadrelor didactice de sprijin în unele instituții de învățământ
- Menținerea reticenței în implementarea politicilor incluzive din partea unor cadre didactice.
- Dotarea și crearea parțială a mediului fizic în unele instituții de învățământ (mobiliu în clasă, lipsa rampelor, barelor de susținere, wc-lor adaptate cu acces asigurat pentru elevii cu probleme locomotorii)
- Elaborarea formală a PEI și a curriculumului individualizat

- Implicare inefficientă a echipei complete în elaborarea PEI (elaborarea de către CDS)
- Colaborarea parțială și insuficientă a familiei cu instituția de învățământ în scopul soluționării necesităților copilului
- Lipsa specialiștilor în instituțiile de învățământ (psihologi, logopezi)
- Suprasolicitarea specialiștilor SAP, timp insuficient pentru acordarea asistenței psihopedagogice
- Lipsa Centrelor de Resurse pentru Educația Incluzivă în instituțiile de educație timpurie.
- Dificultăți în crearea și susținerea Centrelor de Resurse în instituțiile de educație timpurie, mecanism neclar de finanțare și susținere a educației incluzive în instituțiile preșcolare.

Oportunități

- Continuitatea integrării profesionale și sociale a elevilor cu CES
- Extinderea serviciilor de asistență și consiliere a copiilor și părinților
- Extinderea, consolidarea parteneriatelor, a proiectelor de dezvoltare școlară și preșcolară
- Diversificarea ofertei de formare continuă pe domeniul educației incluzive a cadrelor didactice
- Implicarea activă a părinților în procesul educațional
- Adaptarea infrastructurii existente la cerințele educației incluzive

Amenințări

- Slaba motivare financiară a personalului și migrarea cadrelor tinere spre domenii mai bine plătite
- Vulnerabilitatea crescută a unor elevi cu CES spre delicvență juvenilă
- Dezinteresul unor familii față de educație, slaba conștientizare de către părinți a nevoilor copiilor
- Existența unui număr mare de copii ai căror părinți sunt plecați din țară
- Reticența la schimbare a unor cadre didactice, preocuparea scăzută pentru individualizarea / diferențierea învățării în raport cu nevoile/ interesele elevilor
- Riscul de abandon școlar al unor elevi cu cerințe educaționale speciale (elevi nesupravegheați de familie)
- Lipsa specialiștilor logopezi și psihologi din instituțiile de educație timpurie și instituțiile din învățământul secundar general